

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 216/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α2 (ΔΙΑΚΟΠΩΝ)
Συνεδρίαση της 27-7-2016

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Στέφανος Δέτσης, Θεόδωρος Ψυχογιός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Πανταζή, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ευθυμία Ε. Γκαράνη, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥΗΔ/ΕΠ1057/31-5-2016 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, σε περίπτωση προκαταρκτικής εξέτασης που διεξήχθη από υπάλληλο, κατ' εντολή του διατάξαντος αυτή πειθαρχικώς προϊσταμένου, εάν είναι δυνατή η χορήγηση αντιγράφων εκ του φακέλου, μετά την έκδοση της πορισματικής έκθεσης του διενεργήσαντος υπαλλήλου.

Εισηγήτρια: Ευθυμία Ε. Γκαράνη, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Από το έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ.

1. Κατόπιν του με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/Γραφείο Υφυπουργού/5161/28/11-1-2016 εγγράφου του προς τη Γενική Γραμματέα ΥΠΠΟΑ, ο Υφυπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού ζήτησε πληροφόρηση επί συγκεκριμένων ζητημάτων, με αφορμή περιστατικό υπηρεσιακής συμπεριφοράς του Ι.Δ., προϊστάμενου Διεύθυνσης του ΥΠΠΟΑ. Ακολούθως, η Γεν. Γραμματέας ΥΠΠΟΑ, δια του με αρ. ΕΠ/71/13-1-2006 εγγράφου προς τον Υφυπουργό απήντησε επί των τεθέντων ερωτημάτων, επιφυλασσόμενη προς περαιτέρω διερεύνηση του περιστατικού, την οποία (διερεύνηση) ζήτησε δια του με αρ. ΕΠ12/18-1-2016 εγγράφου της προς τη Γενική Διευθύντρια Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ΥΠΠΟΑ.

2. Στη συνέχεια, η ως άνω Γενική Διευθύντρια, δυνάμει του ΕΠ 252/3-2-2016 εμπιστευτικού εγγράφου της, διέταξε προκαταρκτική εξέταση, κατ' άρθρο 125 ν. 3528/2007, τη διεξαγωγή της οποίας ανέθεσε στον προϊστάμενο της Δ/σης Διοικητικής Υποστήριξης.

3. Κατόπιν της άνω ανάθεσης, ο εντολοδόχος προϊστάμενος, δια του με αρ. ΥΠΠΟΑ/ ΓΔΔΥΗΔ/ ΔΔΥΟΝΕ/ ΕΠ20/ΕΠ865/ 22-4-2016 εμπιστευτικού εγγράφου του, υπέβαλε προς τη Γενική Διευθύντρια έγγραφο με τίτλο «Πορισματική Έκθεση», στο οποίο, υπό τη διατύπωση «Προτάσεις» και «εκτιμάται ότι» κατέληγε ότι δεν είχε διαπιστώσει τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος. Το ανωτέρω έγγραφο μαζί με το σχετικό φάκελο διεβίβασε η Γενική Δ/ση προς τον Υφυπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, δια του με αρ. πρωτ. 947/18-5-2016 εγγράφου της Γεν. Γραμματέως ΥΠΠΟΑ.

4. Δια της από 5-5-2016 αίτησής του προς τη Γενική Διεύθυνση, ο Ι.Δ. ζήτησε να του χορηγηθεί αντίγραφο α) της άνω πορισματικής έκθεσης και β) όλου του φακέλου της διενεργηθείσας προκαταρκτικής εξέτασης, επικαλούμενος ότι έχει σχετικό έννομο συμφέρον, αφού η έρευνα αφορούσε σε, εκ μέρους του, δήθεν τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος.

5. Δια του ερευνώμενου ερωτήματος η Γεν. Δ/ση Διοικητικής Υποστήριξης προβληματίζεται αν δύναται να χορηγήσει τα αιτούμενα στοιχεία

  2

προς τον Ι.Δ., ενόσω ο Υφυπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού δεν έχει ακόμη αποφανθεί επί της αρχειοθέτησης ή μη της υπόθεσης.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.

6. Στα άρθρα 2 παρ. 1, 25 παρ. 1, 2, 125 παρ. 1-3 και 126 παρ. 1,2 και 4 ν. **3528/2007** «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων...» (Α' 26/2007) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

-«Άρθρο 2. Έκταση εφαρμογής. 1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. **2.**»

-«Άρθρο 25. Νομιμότητα υπηρεσιακών ενεργειών. 1. Ο υπάλληλος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των καθηκόντων του και τη νομιμότητα των υπηρεσιακών του ενεργειών. **2.** Ο υπάλληλος οφείλει να υπακούει στις διαταγές των προϊσταμένων του.»

-«Άρθρο 125. Προκαταρκτική εξέταση. 1. Προκαταρκτική εξέταση είναι η άτυπη συλλογή και καταγραφή στοιχείων για να διαπιστωθεί η τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και οι συνθήκες τέλεσης του. **2.** Προκαταρκτική εξέταση μπορεί να ενεργήσει ή να διατάξει κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος του υπαλλήλου. Η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία ο πειθαρχικώς προϊστάμενος έλαβε γνώση των περιστατικών, που πιθανόν συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα ή, αν η προκαταρκτική εξέταση διεξάγεται από υπάλληλο ύστερα από εντολή του πειθαρχικώς προϊσταμένου, από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση της ανάθεσης της. **3.** Αν αυτός που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση κρίνει, με βάση τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί, ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης, περατώνει την εξέταση με αιτιολογημένη έκθεση του. Στην περίπτωση αυτή δεν αποκλείεται η ενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο. Αν, αντιθέτως, αυτός που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση κρίνει ότι έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με ποινή της αρμοδιότητας του, καλεί τον υπάλληλο σε απολογία σύμφωνα με το άρθρο 134 του παρόντος. Αν κρίνει, είτε πριν από την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία είτε μετά την απολογία του, ότι δικαιολογείται η επιβολή βαρύτερης ποινής, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου **118** του

παρόντος. Αν, τέλος, κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση, διατάσσει την ενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης...»

-«Άρθρο 126. Ένορκη διοικητική εξέταση **1.** Ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ενεργείται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος..... **2.** Η ένορκη διοικητική εξέταση διατάσσεται από οποιονδήποτε πειθαρχικώς προϊστάμενο και ενεργείται από μόνιμο υπάλληλο με βαθμό τουλάχιστον Γ' του ίδιου Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και σε καμία περίπτωση κατώτερου βαθμού εκείνου στον οποίο αποδίδεται η πράξη. Αν ο υπάλληλος, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος, είναι προϊστάμενος οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου, η εντολή για διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης ανατίθεται σε προϊστάμενο τουλάχιστον ίδιου επιπέδου οργανικής μονάδας. **3.**.... **4.** Η ένορκη διοικητική εξέταση ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης του υπαλλήλου που την ενεργεί. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται, με όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στον πειθαρχικώς προϊστάμενο ο οποίος διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης. Εφόσον με την έκθεση διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο, ο πειθαρχικώς προϊστάμενος υποχρεούται να ασκήσει πειθαρχική δίωξη. **5.**....»

7. Επίσης στα άρθρα 117 παρ. 1, 118 παρ. 6, 122 παρ. 1 και 135 παρ. 3 του ίδιου ν. 3528/2007 ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής

-«Άρθρο 117. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι. **1.** Πειθαρχικώς προϊστάμενοι των υπαλλήλων των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών που ανήκουν στην αρμοδιότητα τους είναι: α) ο Υπουργός, β) ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας, γ), ζ) ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης, η) ο προϊστάμενος διεύθυνσης. **2.**....»

-«Άρθρο 118. Αρμοδιότητα πειθαρχικώς προϊσταμένων. **6.** Αν ο πειθαρχικώς προϊστάμενος, ο οποίος έχει επιληφθεί, κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό

Oh. 4

-«Άρθρο 122. Άσκηση πειθαρχικής δίωξης. 1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο είτε με την παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο....»

-«Άρθρο 135. Απολογία. ...3. Πριν από την απολογία ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφα, με δαπάνες του, του φακέλου της πειθαρχικής υπόθεσης....»

8. Στο άρθρο 1 του **π.δ/τος 28/2015** «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (ΦΕΚ Α 34/2015) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

-«Άρθρο 1. Πρόσβαση σε έγγραφα (Άρθρο 5 ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 8 παρ. 2 ν. 2880/2001 και 11 παρ. 2 ν. 3230/2004). 1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. 2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές. 3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. 4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται : α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά..... 5. Η άσκηση του κατά τις παρ. 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.....».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ.

9. Από τη διάταξη του άρθρου 125 του ν. 3528/2007 προκύπτει ότι, στο πλαίσιο του πειθαρχικού δικαίου των δημοσίων υπαλλήλων, η προκαταρκτική εξέταση (Π.Ε.) συνιστά άτυπη συλλογή και καταγραφή στοιχείων, προς το σκοπό του να διαπιστωθεί η τυχόν τέλεση και συνθήκες εικαζόμενου πειθαρχικού παραπτώματος. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου, ο διενεργών Π.Ε. έχει τις εξής δυνατότητες, κατ' εκτίμηση των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί: **α)** αν κρίνει ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης, να περατώσει την εξέταση με αιτιολογημένη έκθεσή του, **β)** αν κρίνει ότι το ερευνώμενο πειθαρχικό παράπτωμα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης, να διατάξει την έρευνα ένορκης διοικητικής εξέτασης (Ε.Δ.Ε.) και **γ)** αν κρίνει ότι έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα, είτε να καλέσει τον υπάλληλο σε απολογία (αν το παράπτωμα τιμωρείται με ποινή της αρμοδιότητάς του) ή να παραπέμψει την υπόθεση στο ανώτερο πειθαρχικό όργανο (αν το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του).

10. Κατά τη διατύπωση της άνω παραγράφου 3, ως «*αυτός που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση*» (και έχει, συνεπώς, τις προαναφερθείσες δυνατότητες), νοείται πρόσωπο που έχει την ιδιότητά του πειθαρχικώς προϊσταμένου του εμπλεκόμενου υπαλλήλου. Τούτο προκύπτει από τα εδάφια γ' και ε' που κάνουν λόγο τόσο για ποινές «*της αρμοδιότητας*» αυτού που ενεργεί όσο και για δυνατότητα αυτού να διατάξει Ε.Δ.Ε. ή να καλέσει τον υπάλληλο σε απολογία, εκκινώντας έτσι πειθαρχική δίωξη, αρμοδιότητες που ανήκουν μόνο σε πειθαρχικώς προϊστάμενα όργανα, κατ' άρθρα 118, 126 παρ. 2 και 122 παρ. 1 του ίδιου νόμου. Στη θέση αυτή εξάλλου συνηγορεί και το β' εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο, αν η Π.Ε. περατωθεί με αιτιολογημένη έκθεση αυτού που την ενεργεί, δεν αποκλείεται η ενέργεια νέας Π.Ε. από ανώτερο (ενν. του διενεργήσαντος) πειθαρχικώς προϊστάμενο.

11. Από το εδάφιο β' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου 125, συνάγεται ότι ο πειθαρχικώς προϊστάμενος έχει την ευχέρεια είτε να διενεργήσει ο ίδιος την Π.Ε. είτε να την αναθέσει σε άλλο υπάλληλο. Ενόψει των εκτεθέντων στην προηγούμενη σκέψη [δηλ. ότι, ως ενεργών την προκαταρκτική εξέταση νοείται μόνο πειθαρχικώς προϊστάμενος του υπαλλήλου], επιβάλλεται, στην περίπτωση ανάθεσης της σχετικής διεξαγωγής, η εξής διάκριση: αν μεν ο υπάλληλος, στον οποίο ο διατάξας πειθαρχικώς προϊστάμενος ανέθεσε τη

 6

διεξαγωγή της Π.Ε., έχει και αυτός την ιδιότητα του πειθαρχικώς προϊσταμένου του ερευνώμενου υπαλλήλου, τότε έχει και τις δυνατότητες της παρ. 3, ήτοι μπορεί να περατώσει με αιτιολογημένη έκθεση του την Π.Ε., ή να διατάξει Ε.Δ.Ε. ή να καλέσει τον ερευνώμενο υπάλληλο σε απολογία ή να παραπέμψει την υπόθεση σε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο όργανο. Αν όμως ο εντολοδόχος υπάλληλος δεν έχει την ιδιότητα του πειθαρχικώς προϊσταμένου του ερευνώμενου υπαλλήλου, τότε οι προαναφερθείσες δυνατότητες ανήκουν μόνο στον διατάξαντα την Π.Ε. πειθαρχικώς προϊσταμένο, διότι αυτός «ενεργεί» την Π.Ε., στον δε υπάλληλο έχει ανατεθεί απλώς η διεξαγωγή της για λόγους επιτάχυνσης της πειθαρχικής διαδικασίας (βλ. αιτιολογ. έκθεση του νόμου). Στην περίπτωση αυτή, η έκθεση του διενεργήσαντος υπαλλήλου συνιστά καταγραφή των στοιχείων της έρευνας που διεξήγαγε, τα δε συμπεράσματα αυτής νοούνται ως εισήγηση-πρόταση προς τον διατάξαντα την Π.Ε. πειθαρχικώς προϊστάμενο. Ο τελευταίος ουδόλως δεσμεύεται από τις εν λόγω εκτιμήσεις και πορίσματα, δυνάμενος να διατάξει και συμπληρωματική Π.Ε., προκειμένου τελικά ο ίδιος να αποφασίσει αιτιολογημένα είτε ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης είτε ότι απαιτείται να διαταχθεί Ε.Δ.Ε. ή ότι έχει διαπραχθεί το πειθαρχικό αδίκημα. Στην περίπτωση που κρίνει ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης, οφείλει να εκδώσει σχετική αιτιολογημένη έκθεση, περατώνοντας έτσι την Π.Ε., κατ' άρθρο 125 παρ. 3 εδ. α', ενώ δεν αποκλείεται άλλος ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος να ενεργήσει ή να διατάξει νέα Π.Ε., κατά τη ρητή ρύθμιση του β' εδαφίου της διάταξης. Στη θέση αυτή (ότι δηλ. η έκθεση του υπαλλήλου συνιστά απλή, μη δεσμευτική εισήγηση) συνηγορεί και το γεγονός ότι για την ανάθεση διενέργειας της Π.Ε. η διάταξη δεν απαιτεί εχέγγυα μονιμότητας, βαθμού ή επιπέδου οργανικής μονάδος του εντολοδόχου υπαλλήλου, σε αντίθεση με τον υπάλληλο που διενεργεί Ε.Δ.Ε. και δεσμεύει τον διατάξαντα πειθαρχικώς προϊστάμενο, κατ' άρθρο 126 παρ. 2,4.

12. Με το άρθρο 1 του π.δ/τος 28/2015 καθιερώνεται το δικαίωμα γνώσης τόσο των διοικητικών όσο και των ιδιωτικών εγγράφων, εφόσον ο διοικούμενος έχει σχετικό εύλογο ενδιαφέρον ή ειδικό έννομο συμφέρον προς τούτο. Στην έννοια των διοικητικών εγγράφων ανήκουν οι έγγραφες εισηγήσεις, υπό την προϋπόθεση όμως ότι χρησιμοποιήθηκαν κατά τη

διαμόρφωση της τελικής κρίσης του διοικητικού οργάνου (ΝΣΚ 354/2006 Ολ., 535/2008 Ολ., 140/2013). Εξάλλου, ως εύλογο ενδιαφέρον νοείται το ενδιαφέρον που προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής έννομης σχέσης με το περιεχόμενο των αιτούμενων διοικητικών στοιχείων (ΣΤΕ 3938/2013, 1214/2010/ΝΣΚ). Το εν λόγω δικαίωμα ασκείται κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, στην οποία πρέπει να προσδιορίζονται με σαφήνεια τόσο τα αιτούμενα έγγραφα όσο και ο σύνδεσμος του αιτούντα με αυτά, καθόσον η Διοίκηση δεν υποχρεούται σε χρονοβόρες και επίπονες αναζητήσεις (ΣΤΕ 2699/2008, ΝΣΚ 727/2001 Ολ., 723/2000 Ολ., 259/2003).

13. Το, κατά τα ανωτέρω, δικαίωμα γνώσης υποχωρεί στις περιπτώσεις που το αιτούμενο έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου ή παραβλάπτεται απόρρητο, προβλεπόμενο από ειδικές διατάξεις, ενώ η αρμόδια διοικητική αρχή δύναται να αρνηθεί την χορήγηση, σε περίπτωση που μπορεί αυτή να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα των διοικητικών αρχών. Εξάλλου, ειδικά προκειμένου περί πειθαρχικώς διωκόμενου υπαλλήλου, το δικαίωμά του να λαμβάνει γνώση καθώς και αντίγραφα των εγγράφων του σχηματισθέντος φακέλου δεν μπορεί να ικανοποιηθεί πριν από το στάδιο, κατά το οποίο έχει ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία και έχει κληθεί αυτός σε απολογία, κατά τη ρητή ρύθμιση του άρθρου 135 παρ. 3 ν. 3528/2007. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στην πλήρη μεν ενημέρωση του διωκόμενου, ώστε να δυνηθεί να προετοιμάσει την άμυνά του και να αποδείξει την αθωότητά του αλλά σε τέτοιο χρονικό σημείο που να μην υφίσταται πλέον κίνδυνος δυσχέρασης της διεξαγόμενης έρευνας (ΝΣΚ 696/2001, 610/99).

14. Από τα ανωτέρω εκτιθέμενα παρέπεται ότι, σε περίπτωση που η Π.Ε. διεξάγεται, κατόπιν εντολής του διατάξαντος πειθαρχικώς προϊσταμένου οργάνου, από υπάλληλο, που δεν είναι και ο ίδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος του ερευνώμενου υπαλλήλου, δεν επιτρέπεται η χορήγηση αντιγράφων του φακέλου της Π.Ε. (και συνεπώς ούτε και της εισήγησης του εντολοδόχου υπαλλήλου), πριν την έκδοση της αιτιολογημένης έκθεσης του πειθαρχικώς προϊσταμένου οργάνου, κατά τα προεκτεθέντα (σκ. 11). Και τούτο διότι, μόνο τότε έχει ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία, έχει διαμορφωθεί η θέση της υπηρεσίας, με χρήση συγκεκριμένων εγγράφων του φακέλου και δεν υφίσταται πλέον κίνδυνος δυσχέρασης της διοικητικής έρευνας, αφού τυχόν

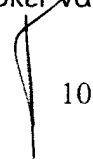
διενέργεια άλλης Π.Ε. από άλλον ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο εκκινεί αυτοτελή διαδικασία νέας Π.Ε.. Εξάλλου, σε περίπτωση που το πειθαρχικώς προϊστάμενο όργανο, εκτιμώντας τα στοιχεία του φακέλου της Π.Ε., κινήσει την πειθαρχική δίωξη, τα στοιχεία του φακέλου θα χορηγηθούν προς τον, πλέον, πειθαρχικώς διωκόμενο υπάλληλο μόνο πριν την κλήση του σε απολογία, κατά τη ρητή διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 135 ν. 3528/2007.

ΥΠΑΓΩΓΗ.

15. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, κατόπιν των προαναφερθέντων (σκ. 1) εγγράφων του Υφυπουργού και της Γενικής Γραμματέως ΥΠΠΟΑ (με τα οποία δεν διετάχθη Π.Ε. αλλά ζητήθηκε με το μεν πρώτο πληροφόρηση, με το δε δεύτερο διερεύνηση του ζητήματος), η Γενική Διευθύντρια της Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ούσα πειθαρχικώς προϊσταμένη του Ι.Δ., προϊσταμένου Διεύθυνσης ΥΠΠΟΑ, (άρθρο 117 παρ. 1 περ. ζ) διέταξε Π.Ε. σχετικά με περιστατικό υπηρεσιακής συμπεριφοράς αυτού, ανέθεσε δε τη διεξαγωγή της σε προϊστάμενο άλλης Δ/σης ΥΠΠΟΑ. Ο εντολοδόχος υπάλληλος ανήκει μεν στα πειθαρχικώς προϊστάμενα όργανα (άρθρο 117 παρ. 1 περ. η'), ωστόσο, σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥΗΔ/ΕΠ1300/6-7-2016 έγγραφο της Γεν. Δ/σης Διοικητικής Υποστήριξης, έχει το ίδιο επίπεδο οργανικής μονάδας και τον ίδιο βαθμό με τον εμπλεκόμενο υπάλληλο (αμφότεροι είναι προϊστάμενοι Διευθύνσεων με βαθμό Α'). Συνεπώς, στο πλαίσιο της ιεραρχικά δομημένης Δημόσιας Διοίκησης της Χώρας, ο εντολοδόχος προϊστάμενος δεν ενήργησε την Π.Ε. ως όργανο πειθαρχικώς προϊστάμενο του Ι.Δ. αλλά ως υπάλληλος, κατ' εντολή της Γεν. Διευθύντριας που διέταξε την Π.Ε., υπό την ιδιότητά της ως πειθαρχικώς προϊσταμένης του Ι.Δ. (ΣτΕ 1927/2013, 2053/207). Τούτου παρέπεται ότι η πορισματική έκθεσή του εντολοδόχου προϊσταμένου απευθύνεται, ως εισήγηση, προς τη διατάξασα την Π.Ε. Γενική Διευθύντρια (και όχι προς άλλο προϊστάμενο, έστω και ανώτερο, πειθαρχικό όργανο), κατά το καθήκον υπακοής του άρθρου 25 ν. 3528/2007 (Τάχος ΕρμΥΚ σελ. 873). Η εν λόγω Γενική Διευθύντρια οφείλει άμεσα να εκτιμήσει το περιεχόμενο της εισήγησης, δυνάμενη να ζητήσει συμπληρωματική εισήγηση, να διατάξει συμπληρωματική Π.Ε. ή και να αποστεί από τις εξαχθείσες εκτιμήσεις και

συμπεράσματα, προκειμένου η ίδια να αποφασίσει αιτιολογημένα, για την ενδεικνυόμενη, περαιτέρω, ενέργεια της Διοίκησης, κατ' άρθρο 125 παρ. 3 ν. 3528/2007, απόφαση που, από το διδόμενο ιστορικό, δεν φαίνεται να έχει ληφθεί έως τώρα. Συνεπώς, δια της ερευνώμενης πορισματικής έκθεσης του εντολοδόχου προϊστάμενου, δεν έχει ολοκληρωθεί η διαταχθείσα Π.Ε., καθώς αναμένεται η απόφαση της Γενικής Διευθύντριας, ενώ τυχόν αρχειοθέτηση της υπόθεσης είναι δυνατή όχι από τον Υφυπουργό Πολιτισμού, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η Διοίκηση, αλλά εκ μέρους της διατάξασας Γενικής Διευθύντριας, που δύναται να περατώσει έτσι τη διοικητική διαδικασία, κατά το α' εδάφιο της άνω παρ. 3. Υπό αυτά τα δεδομένα, στο παρόν στάδιο η Π.Ε. δεν έχει περατωθεί και, συνεπώς, η υπηρεσία δεν μπορεί να χορηγήσει προς τον Ι.Δ. αντίγραφα εκ του φακέλου της Π.Ε., αφού δεν είναι γνωστό ποιά από έγγραφα αυτά θα χρησιμοποιηθούν τελικά για τη διαμόρφωση της οριστικής κρίσης της Διοίκησης.

16. Για την πληρότητα της γνωμοδότησης και την επιβοήθηση της υπηρεσίας επισημαίνεται, περαιτέρω, ότι, σε περίπτωση περάτωσης της Π.Ε. με απόφαση της Γενικής Διευθύντριας περί μη διαπίστωσης τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος (είτε για τους λόγους που αναφέρονται στην εισήγηση του διενεργήσαντος την Π.Ε. προϊσταμένου είτε για άλλους λόγους), θα είναι δυνατή η χορήγηση, προς τον έχοντα προφανές εύλογο ενδιαφέρον Ι.Δ., εγγράφων εκ του φακέλου της Π.Ε., εφόσον ο αιτών προσδιορίσει αυτά με σαφήνεια στη σχετική αίτησή του. Η χορήγηση αντιγράφου «όλου του φακέλου της διενεργηθείσας έρευνας» δεν μπορεί να ικανοποιηθεί διότι ο αόριστος προσδιορισμός των αιτούμενων εγγράφων δεν καθιστά δυνατό άλλως καθιστά υπέρμετρα επιβαρυντικό για τη Διοίκηση τον έλεγχο (i) του συνδέσμου του αιτούντα προς αυτά, (ii) του αν αυτά χρησιμοποιήθηκαν τελικά ή όχι για την έκδοση της οριστικής κρίσης της Διοίκησης και (iii) της τυχόν συνδρομής λόγου αποκλεισμού ή έλλειψης προϋποθέσεων της χορήγησης, κατ' άρθρο 1 παρ. 3 και 5 του π.δ/τος 28/2015. Αν και κατά τη σχετική προς αυτό το ζήτημα γνώμη της Νομικής Συμβούλου, κ. Γαρυφαλιάς Σκιάνη, ο διοικούμενος δεν είναι πάντα σε θέση να γνωρίζει τα προσδιοριστικά στοιχεία των εγγράφων του διοικητικού φακέλου που τον αφορούν. Συνεπώς, η υπηρεσία οφείλει να χορηγεί αντίγραφα εγγράφων του διοικητικού φακέλου, ακόμη και αν αυτά δεν προσδιορίζονται ειδικά στη σχετική αίτηση, αρκεί να

προκύπτει εύλογο ενδιαφέρον ή ειδικό έννομο συμφέρον του αιτούντα για το όλο ζήτημα της υπόθεσης, ζήτημα όμως που εναπόκειται κάθε φορά στην ουσιαστική εκτίμηση της Υπηρεσίας, φυλαττομένων βεβαίως των διατάξεων περί απαγορεύσεως χορηγήσεως (π.χ. απόρρητο).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ.

17. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α2 Τμήμα Διακοπών) γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής: στο παρόν στάδιο δεν είναι δυνατή η χορήγηση των αιτούμενων αντιγράφων προς τον αιτούντα Ι.Δ., λόγω μη ολοκλήρωσης της σχετικής διοικητικής διαδικασίας της διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 29-7-2016

Η Πρόεδρος

Μεταξία Ανδροβιτσάνεα
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ευθυμία Ε. Γκαράνη
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.